

توصیه و هشدارهای ایمنی در خصوص گاز

از دستکاری دستگاههای گاز سوز توسط افراد غیر مجاز باید جداً جلوگیری شود. هر مصرف کننده باید دارای یک شیر مصرف باشد. به خردسالان و افراد ناآگاه نباید اجازه داده شود که وسیله گازسوز را روشن و خاموش نمایند و چنین وسیله خطرناک را اسباب بازی خود قرار دهند. دستگاههای گازسوز مجهز به شمع گیرانه (پیلوت) نباید در محلی قرار داده شود که در اثر جریان اتفاقی باد یا کوران امکان خاموش شدن پیلوت وجود داشته باشد. دستگاههای مجز به شمع گیرانه چنانچه با باز کردن شیر گاز بلافاصله روشن نشود احتمال دارد در اثر میزان نبودن شمع گیرانه یا خاموش شدن آن یا تمام شدن یا قطع گاز سیلندر یا لوله کشی باشد، در هر صورت فوراً باید شیر گاز را بست و سپس به رفع علت پرداخت. در میزان نبودن شمع گیرانه خطری وجود ندارد ولی در مورد دوم امکان آلودگی هوای محیط وجود دارد، که با احساس بوی گاز باید احتیاطات لازم را انجام داد و محل را تهویه نمود. در دستگاههایی که فاقد شمع گیرانه است اول باید کبریت را روشن و سپس به باز کردن شیر اقدام نمود، در غیر اینصورت احتمال تولید خطر وجود دارد. تغییر محل دادن وسایل گاز سوز برای نظافت زیر و یا پشت آن ممکن است باعث انفصال لوله گاز از گازسوز و در نتیجه باعث وقوع حوادث مهلک بعدی شود. برای جابجایی یا هر تغییری در دستگاههای گازسوزی که با گاز طبیعی کار می کند فقط از افرادی استفاده شود که تخصص لازم را در این کار دارند. هر تغییر ممکن است سبب صدمه دیدن لوله های فلزی و قطع آن گردد. در محلهایی که گاز سوز وجود دارد نصب یک وسیله تخلیه هوا (هواکش ضد جرقه) یا fire proof به ظرفیت حد اقل تغییر یک حجم هوای محیط در ساعت توصیه می گردد. در صورت استفاده از گاز طبیعی این وسیله باید در زیر سقف و در صورت استفاده از گاز مایع به موازات کف محل نصب گردد. لوله لاستیکی یا پلاستیکی حامل گاز بهتر است از نوع مخصوص و مقاوم که برای این منظور ساخته شده باشد طول لوله نباید بیشتر از ۱/۵ متر و نباید از محلهای گرم یا داغ و تیز و برنده عبور داده شود.

نظافت لوله لاستیکی بوسیله مواد پاک کننده باعث فرسوده شدن سریع آن میشود.
محل اتصال لوله گاز به گازسوز یا رگلاتور باید بوسیله بست مخصوص محکم شود. پیچیدن سیم سبب بریدن آن میشود.
تمامی لوله کشی ها طبق ضوابط شرکت ملی گاز ایران باید انجام شود.
وارد آمدن ضربه بوسیله ظروف سنگین غذا به روی گازسوز باعث سست شدن اتصالات و نشت گاز خواهد شد.
سر رفتن غذا و امثال آن ممکن است باعث خاموش شدن شعله گردد و در صورت بروز چنین حالتی باید فوراً شیر گاز را بست و پس از تهویه محل و نظافت دستگاه اقدام به روشن نمودن مجدد آن نمود.
همیشه باید مراقب بود که مشعلهای گازسوز و ضمام آن کاملاً تمیز و مرتب باشد تا گاز براحتی و به اندازه کافی به مشعل برسد.
پس از خرید و نصب هر وسیله گازسوز دستورالعمل استفاده صحیح آن را فراگیرید.
هر اندازه در اطراف گازسوز مواد قابل اشتعال کمتری وجود داشته باشد در صورت بروز آتش سوزی حریق کمتر گسترش می یابد.
از گستردن روزنامه، مقوا، پلاستیک و پارچه در زیر گاز سوزهای رومیزی باید خودداری شود.
از قرار دادن هر نوع ماده قابل اشتعال در بالای گاز سوز باید اجتناب کرد.
در بسیاری از منازل دیوار آشپزخانه با اتاق مسکونی خانه دیگر مشترک است و انفجار در آشپزخانه باعث صدمات جانی و مالی به منزل همسایه میشود، توصیه میشود از اتاقهای مذکور جهت سکونت استفاده نشود.
پیدایش کوچکترین عیب و نقصی در دستگاههای گازسوز نباید نادیده گرفته شود و فوراً باید نسبت به ترمیم و تعمیر آن از طریق افراد یا مؤسسات باصلاحیت اقدام گردد و تا رفع نقص نباید از دستگاه استفاده شود.
در صورتیکه از گاز شهری استفاده میشود، اتصال هرگونه انشعاب جدید به سیستم لوله کشی موجود خانگی باید با اطلاع و اجازه قبلی شرکت ملی گاز ایران انجام گردد.
لوله گاز نباید با سیم و کابل برق داخلی یا خارجی ساختمان تماس داشته باشد.
در صورت بروز هر نوع آتش سوزی در ساختمان چون وجود گاز در لوله کشی شهری احتمالاً باعث تشدید آتش سوزی و خطرات بیشتر خواهد شد بنابراین در چنین مواردی فوراً باید

شیر اصلی ورود گاز بسته شود و پس از رفع خطر پس از اطمینان از اینکه شیر تمام وسایل گازسوز بسته است و به سیستم لوله کشی صدمه ای وارد نشده آن را باز کرد.
با نصب اعلام کننده های گازی در صورت نشت گاز در ساختمان اعلام خطر خواهد شد و ساکنین را از خطر آگاه خواهد نمود.

توصیه های ایمنی در رابطه با بهره برداری از وسایل گازسوز و اجاق گازها

باید از قرار دادن وسایل و دیگهای سنگین بر روی اجاق گازهای کوچک خانگی جداً خودداری کرد زیرا این عمل باعث ضربه خوردن و نشت گاز از لوله های رابط اجاق گاز میگردد.
زمانی که کتری آب و قابلمه های غذا را بر روی اجاق گازهای بدون ترموکوبل قرار می دهیم باید مراقب باشیم که د ر اثر جوش آمدن و سر رفتن آب و غذا شعله اجاق خاموش نشده و از نشت گاز و ایجاد انفجار و آتش سوزی جلوگیری گردد.
کلیه تعمیرات اینگونه وسایل گازسوز بخصوص اجاق گازها چه از نظر سیستم گازرسانی آنها و چه از نظر سیستم مدار برق آنها باید توسط متخصصین انجام گیرد و از دستکاری و تعمیر آنها توسط افراد ناوارد جداً خودداری گردد.
محل قرار گیری اجاق گاز نباید در مسیر کوران هوا قرار گیرد تا از خاموش شدن شعله و پخش گاز به محیط جلوگیری گردد.
کلیه اجاقهای گاز مورد مصرف باید دارای استاندارد ساخت باشد و از استفاده از اجاق گازهای غیر استاندارد در هر سایز و ظرفیتی جداً خودداری گردد.
از متصل کردن و بهره برداری از اجاق گازی که با سوخت گاز طبیعی کار میکند به کپسول گاز مایع و بالعکس جداً خودداری گردد.
در اجاق گازهای معمولی و بدون فنک قبل از پیچاندن شیر گاز مشعل اجاق گاز باید کبریت را روشن نمود تا زمان روشن کردن کبریت باعث نشت و پخش گاز در محیط نگردد.
درمورد استفاده از اجاق گازهای با سوخت مایع باید از خوابانیدن یا ریختن آب جوش بر روی کپسول گاز مایع خودداری گردد زیرا در این صورت گاز در فاز مایع آن وارد اجاق شده و باعث ایجاد حادثه میگردد.
در صورتی که در سقف آشپزخانه ها از کاشفهایی جهت نشان دادن نشت گازها استفاده گردد بسیار مفید و مؤثر بوده و میتولند از بعضی حوادث احتمالی ناشی از نشت گاز جلوگیری شود.

وسایل گاز سوز شهری

لوله کشی ها و انشعابات که از سیستم لوله کشی صنعتی منشعب و برای مصارف غیر صنعتی از قبیل آشپزخانه، بخاری و روشنایی و امثال آن با فشار ۱۷۸ میلیمتر ستون آب بکار میروند باید بر اساس استاندارد لوله کشی خانگی و تجاری انجام شود.

وسایل گاز سوز و متعلقات آنها که در محوطه های صنعتی نصب می گردند باید از نقطه نظر مشخصات فنی و ایمنی مورد قبول شرکت ملی گاز ایران باشد و وسایل گاز سوز خانگی و تجاری با استاندارد های ملی مربوطه مطابقت نماید.

در این بخش مقررات و پیش بینی های ایمنی مربوط به نصب لوله کشی گاز شرح داده میشود بدیهی است این مقررات نمی تواند شامل مقررات جامع ایمنی باشد و در هر جا باید مقررات خاص آن مکان مراعات گردد. بازرسی جهت پیدا کردن محل نشت گاز برای تجسس و پیدا کردن محل نشت گاز به هیچ وجه نباید از کبریت و شمع و فندک و هرگونه شعله دیگر استفاده شود و برای انجام این منظور باید از وسائل مناسب نشان دهنده نشت گاز استفاده بعمل آید یا اینکه باید محل اتصال لوله ها و سایر نقاط مشکوک به نشت گاز را با آب و صابون یا مایع مشابه آن مورد آزمایش قرار داد.

اقدامات فوری در موارد نشت گاز در صورتیکه در اثر بازرسی معلوم شد که گاز در داخل ساختمان پخش شده است حتی الامکان باید اقدامات زیر را فوراً و همزمان انجام داد.

اطاق ساختمان و یا محوطه الوده به گاز از کلیه ساکنین آن تخلیه گردد. درها و پنجره های محلی را که گاز در آن جمع شده است باز کرده و آنرا تهویه نمود.

از هر گونه امکانات برای از بین بردن کلیه منابع تولید احتراق باید استفاده شود دقت گردد که از کشیدن سیگار روشن کردن کبریت قطع و وصل کلید ها و وسائل برقی یا باز کردن در کوره ها و غیره جلوگیری بعمل آید.

در صورت امکان جریان اصلی برق از محل دورتری قطع شود تا کلید های خودکار برق نیز در محوطه خطرناک نتوانند بطور خود کار عمل نمایند. در چنین مواقع اضطراری باید در صورت لزوم از چراغهای قوه دستی استفاده گردد. جریان گاز به محوطه مربوط قطع شود.

ساختمانهای مجاور نیز از نقطه نظر آلوده شدن به گاز بازرسی گردد.

مراتب به شرکت ملی گاز ایران اطلاع داده شود.

وسایل گاز سوز نوع خانگی و تجاری که فشار گاز ورودی آنها از ۳۵٪ کیلوگرم بر سانتیمتر مربع (نیم پوند بر اینچ مربع تجاوز نمی کند) و در خارج از محوطه صنعتی یا در داخل واحد

های صنعتی در محلهایی از قبیل اطاق، دفتر، رستوران، رخت کن و آزمایشگاه، اطاق کمکهای اولیه و اماکن عمومی مشابه نصب می شوند باید طبق استاندارد نصب دستگاههای گاز سوز خانگی و تجاری نصب گردند.

مناسب بودن دستگاه گازسوز:

قبل از نصب دستگاه گازسوز باید مناسب بودن برای استفاده از گاز طبیعی موجود در نقطه مصرف تعیین میشود. هرگونه تغییر یا تبدیل مشعلها برای سوزاندن گاز طبیعی باید با نظر شرکت ملی گاز ایران و طبق دستورالعمل سازندگان و سائل گاز سوز انجام گیرد.

محل نصب دستگاه گازسوز و دودکن آن در صورت لزوم باید در محلی نصب گردد که در شرایط عملیات معمولی (مدام یا متناوب) هیچگونه ناراحتی یا خطری برای افراد یا اموال محل مربوطه ایجاد ننماید.

دستگاه گازسوز را باید در محلی نصب نمود که دارای هوای کافی جهت احتراق گاز بوده و در شرایط عادی هوای لازم برای احتراق بتواند بسهولة و بدون ممانعت وارد آن محل بشود.

وسیله گازسوز را باید طوری نصب نمود که برای تمیز کردن، تنظیم و تعمیر و سرویس مشعلها، موتورها، وسائل کنترل هواکش و سایر قطعات آن براحتی بتوان به آن دسترسی پیدا نمود بدون اینکه نیازی به باز کردن بیش از حد قطعات آن باشد.

هر دستگاه گازسوز باید مجهز به پایه ها و تکیه گاههای متعددی باشد تا بدین طریق از تمرکز فشار حاصله از وزن آن بر یک نقطه جلوگیری شود و صدمه ای به ساختمان و یا دستگاه گازسوز وارد نشود.

در محلی که برای نصب وسیله گازسوز انتخاب می گردد باید ظرفیت تحمل یا ثابت یا متغیر اسکلت بندی ساختمان محاسبه گردد و اطمینان حاصل شود که این اسکلت بندی قابلیت تحمل بار اضافی تولید شده از نصب دستگاه گاز را دارد. برای دستگاههای گازسوز باید پایه های کافی در نظر گرفته شود و طوری به سیستم لوله کشی وصل گردد که باعث ایجاد تنش غیر مجاز در نقطه اتصال نگردد. دستگاههای گازسوز را باید طوری نصب کرد که دسترسی به آنها آسان باشد یعنی در اطراف آنها فاصله کافی جهت انجام و بازرسی و تعمیرات لازم در نظر گرفته شود تا ضمناً بتوان عملکرد صحیح هواکشهای خنثی کننده انفجار را نیز در صورت نصب بررسی نمود.

هنگام نصب وسائل گازسوز باید فضای کافی برای نصب لوله های آب پاشی خودکار در صورت لزوم و همچنین امکان استفاده از لوله های آب آتش نشانی در نظر گرفته شود. سطوح خارجی دستگاه گازسوز باید بقدر کافی عایق کاری شده و یا فضای اطراف آنرا تا حد امکان تهویه نمود و یا هر دو راه را بکار برد تا دمای آنها قابل اشتعال ساختمان که در اطراف دستگاه گازسوز قرار دارد کمتر از ۷۰ درجه سلسیوس باقی بماند.

در صورتیکه دستگاه گازسوز در نزدیکی مسیر وسائط نقلیه و بالابرها نصب شده باشد باید در اطراف آن نرده ها یا مسیرهای مسابهی تعبیه گردد تا از وارد آمدن صدمه و خسارت در اثر حرکت اینگونه وسائل محافظت شود.

دستگاههای گازسوز را باید بوسیله لوله ای سخت با جنس و اندازه مشخص به سیستم لوله کشی ساختمان متصل نمود مگر در مورد دستگاه های گازسوزی که کار کردن و یا تمیز کردن آنها مستلزم حرکت دادنشان باشد یا دستگاههایی که در معرض لرزش قرار دارند و یا اینکه در بیش از یک محل مورد استفاده قرار می گیرند. در مواردی که شرایط لوله کشی ایجاب می نماید می توان برای اتصال دستگاه های گازسوز از لوله نیمه سخت یا شیلنگهای فشار قوی استفاده نمود ولی طول این لوله ها باید هر چه ممکن است کوتاه باشد.

تمام اتصالات باید در مقابل آسیب های خارجی و حرارت محافظت گردد. در مواردی که برای اتصال وسائل گازسوز به لوله از شیلنگ استفاده میشود باید طول این شیلنگ تا حد امکان کوتاه باشد شیلنگ را نباید از اطقی به اطاق دیگر و یا از داخل دیوار یا سقف یا کف اطاق عبور داد روی شیلنگ نباید پوشیده شود. شیلنگ را باید در برابر صدمات و حرارت خارجی محافظت نمود و باید در روی لوله سخت قبل از اتصال به شیلنگ شیر سریع قطع کننده ای که کاملاً در دسترس باشد نصب نمود.

دستگاه های گازسوزی را که در معرض لرزش قرار دارند می توان در صورت لزوم بوسیله شیلنگ مناسب به سیستم لوله کشی ساختمان متصل نمود. وسائل گازسوزی را که کار آنها مستلزم چرخاندن آنها باشد می توان بوسیله مفصلهای گردان (دوار) و یا پوششهایی که برای اینکار مناسب هستند به لوله سخت متصل نمود در موارد مذکور باید تا حد امکان تعداد اتصالات گردان و پوششها بسیار کم حداقل باشد.

گاز و خطرات آن

دستورالعمل ایمنی مربوط به استفاده از گاز شهری (طبیعی)

لوله کشی گاز در کلیه تصرفات شهری خصوصاً در اماکن مسکونی باید مطابق با موازین و مقررات استاندارد انجام گردد.

طراحی نقشه لوله کشی گاز و اجرای آن باید توسط افراد واجد صلاحیت و دارای مجوز از شرکت ملی گاز صورت پذیرد.

کلیه طرحها و نقشه های لوله کشی گاز باید به تأیید کارشناسان شرکت ملی گاز رسیده باشد. هر گونه تغییر و یا ایجاد انشعاب در شبکه لوله کشی گاز باید از طریق افراد واجد صلاحیت و دارای تأییدیه شرکت گاز انجام شود.

هر نوع وسیله گازسوز باید دارای یک شیر اختصاصی در نزدیکی محل اتصال آن به شبکه لوله کشی باشد.

استفاده از اتصالات غیر استاندارد و نصب چند وسیله گازسوز به یک شیر ممنوع و خطرناک است.

جهت اتصال وسایل گاز سوز به شبکه لوله کشی ساختمان باید از لوله های مسی و استاندارد به طول حداکثر ۱/۵ متر استفاده گردد.

جهت نصب و راه اندازی وسایل گاز سوز افراد متخصص و دارای صلاحیت را دعوت بکار نمائید.

در محل اتصال شیلنگهای لاستیکی به لوله های گاز حتماً از بست های فولادی محکم و مرغوب استفاده کنید.

در هنگام خرید وسایل گاز سوز توجه نمائید از نوع مرغوب و استاندارد شده با ایمنی بالا خریداری فرمایید.

لازم است دودکش وسایل گاز سوزی مانند آبگرمکن و بخاری از اندازه مناسب برخوردار بوده و با کمترین پیچ زانویی به فضای خارج از ساختمان منتهی گردد.

هنگام استفاده از اجاق گاز لازم است قسمتی از در یا پنجره محل جهت تهویه هوا بازگذاشته شود ضمن اینکه نباید وسائل گازسوز در کوران هوا قرار بگیرند چون در صورت خاموش شدن شعله و نشت گاز خطرات بزرگی بروز خواهد کرد.

از تبدیل غیر اصولی لوازم نفت سوز به گازسوز جداً خودداری شود.

هنگام مسافرت و عدم استفاده از وسایل گاز سوز هنگام خروج از منزل شیر اصلی گاز را ببندید.

در صورت جدا نمودن وسایل گازسوز از شبکه گاز لازم است با نصب درپوش مناسب بر روی خروجی شیر از نشت احتمالی گاز جلوگیری نمایید.

برای کسب اطمینان از عدم نشت گاز ضروریست هر چند وقت یکبار بخصوص پس از وارد آمدن ضربه و تکان شدید وسیله گازسوز شیرها و اتصالات گاز را بوسیله اسفنج آغشته به کف صابون آزمایش نشتی گاز نمایید.

سعی شود وسایل گاز سوز در محل مناسب و دور از دسترس و محل تردد کودکان و افراد نابالغ نصب گردد و همچنین دقت شود لوازم قابل اشتعال مثل پرده، در یا کمد های چوبی و مواد شیمیایی سریع الاشتعال در کنار وسیله گاز سوز قرار نگیرد.

هرگز از وسایل گاز سوز جهت گرم کردن حمام استفاده نشود.

در صورت احساس بوی گاز به سرعت جریان گاز را از شیر اصلی کنار کثو قطع کنید و سپس برق ساختمان را نیز قطع کنید و از روشن کردن کبریت و فندک و ایجاد جرقه در محل نشت گاز جداً خودداری نمائید.

در حالتی که گاز در فضا منتشر شده است بهتر است با رعایت کلیه موازین ایمنی و احتیاط کامل ضمن باز کردن در و پنجره های محل اقدام به خارج کردن گاز از محل نمایید.

در صورت احساس خطر و احتمال بروز حادثه با تلفن ۱۲۵ از سازمان آتش نشانی تهران درخواست کمک نمایید.

مقررات ایمنی در استفاده از گاز مایع (کپسول گاز)

به منظور پیشگیری از بروز خطرات آتش سوزی و انفجار ناشی از نشت گاز لازم است نکات زیر رعایت شود.

از رگلاتور و شیلنگ سالم و استاندارد و بست فولادی مناسب شیلنگ جهت اتصال سیلندر به وسیله گاز سوز استفاده شود.

شیلنگهای مصرفی گاز را مورد بازدید قرار داده از سلامت آن مطمئن شویم.

در محل اتصال رگلاتور از واشر مناسب استفاده گردد.

سیلندره های گاز دور از دسترس کودکان و افراد نابالغ نگهداری شود.

سیلندره های اضافی را در محلی مصون از تابش شدید آفتاب و گرمای زیاد قرار دهید.

همیشه سیلندره‌های گاز را در حالت ایستاده مورد استفاده قرار دهید.
از تحویل گرفتن سیلندره‌های آسیب دیده، زنگ زده و یا دارای نشت گاز و خرابی شیر و رزوه خودداری کنید.

از غلتاندن یا پرت کردن و وارد آوردن ضربه به بدنه سیلندر خودداری شود.
جهت تعویض سیلندره‌های آسیب دیده و دارای نشت با شرکت مربوطه تماس بگیرید.
در صورت احساس بوی گاز شیر سیلندر گاز را به سرعت ببندید و نسبت به خروج گاز و تهویه هوای محل اقدام نمایید.

سیلندر معیوب و دارای نشت گاز را به فضای باز یا پشت بام منتقل و منتظر تخلیه آن بمانید.
از شارژ سیلندره‌های گاز کوچکتر مثل گاز پیک نیک و گاز فندک توسط سیلندره‌های بزرگتر با اتصالات غیر استاندارد و روشهای غیر اصولی خودداری شود.

خطرات نشت گاز

خطرناک ترین حالت گاز زمانی است که در یک فضای محدود نشت نموده است در این حالت با ایجاد کمترین شعله و جرقه (حتی جرقه یک کلید برق یا جرقه ناشی از تخلیه الکتریسیته ساکن) آتش سوزی و انفجار مهیبی روی میدهد که به تخریب شدید ساختمان و وارد آمدن خسارات جانی و مالی می انجامد.

بنابراین بایستی حتی المقدور سعی شود با انجام تمهیدات لازم و رعایت استانداردهای مربوطه از نشت گاز جلوگیری کرد.

گاز شهری در صورت نشت با توجه به سبک بودن وزن آن نسبت به هوا به بالاترین نقطه محل صعود می نماید و در صورت عدم تهویه مناسب تا ایجاد حریق و انفجار در همانجا باقی می ماند.

گاز مایع یا گاز سیلندر نیز با توجه به سنگین وزنی آن نسبت به هوا در صورت نشت در پایین ترین سطح محل قرار میگیرد و تا زمانیکه تهویه لازم صورت نگرفته است خطر انفجار و اشتغال خود را حفظ می نماید.

باقی ماندن در محلی که نشت گاز رخ داده است بسیار خطرناک می باشد زیرا علاوه بر خطر مسمومیت بر اثر استنشاق گاز خطر سوختگی شدید نیز وجود دارد زیرا در صورت بروز جرقه و یا شعله و وقوع آتش سوزی و انفجار خطر آسیب دیدگی افراد بسیار زیاد است.

استفاده از لوازم گازسوز بدون دودکش بعنوان بخاری در فضاهای محدود نیز بسیار خطرناک بوده و ایجاد مسمومیت می نماید. همچنین احتراق ناقص لوازم گازسوز نیز تولید گاز سمی دی اکسید کربن یا منواکسید کربن می نماید.

برای پیشگیری از خطر مسمومیت بهتر است به سرعت از محل خارج و در فضای باز قرار گرفت و یا اینکه با گشودن در و پنجرهها راه ورودی هوای تازه به محل را باز کرد.

برای کشف نشت گاز بهتر است از دستگاههای مخصوص گاز سنج استفاده کرد. این دستگاه وقتی که ساکنین محل شامه ضعیفی داشته باشند بسیار ضروری می باشد.

اطفای حریق گازها:

در صورتیکه شاهد بروز آتش سوزی گاز بودید اقدامات زیر را انجام دهید:

در صورت امکان به سرعت به قطع نشت گاز از طریق بستن شیر لوله کشی یا شیر سیلندر اقدام نمایید.

مواد قابل اشتعال را از کنار محل آتش سوزی دور نمایید.

هیچگاه سعی نکنید آتش گاز را قبل از بستن شیر آن خاموش کنید.

در صورتیکه بستن شیر گاز ممکن نیست اگر می توانید کپسول گاز را از محل خارج کرده و در فضای باز قرار دهید و با یک رشته شیلنگ آب بدنه کپسول را خنک نگاه دارید.

با کمک اطرافیان به آتش نشانی اطلاع دهید.

دستورالعملهای ایمنی برای مصرف کنندگان گاز طبیعی

رگلاتور و کنتور نصب شده از طرف شرکت ملی گاز در منزل شما طبق نیاز و استاندارد نصب گردیده است و حجم گاز و ظرفیت آن در یک حد معین میباشد چنانچه به گاز و انشعابات بیشتری نیاز دارید، بایستی شرکت ملی گاز را در جریان امر قرار دهید، از دستکاری بدون اطلاع به این وسائل حساس خودداری کنید که جان و مال شما در خطر نابودی قرار خواهد داشت.

هر وسیله گازسوز باید به یک شیر مستقل وصل گردد، استفاده از یک شیر و گرفتن انشعاب از آن برای چند وسیله گازسوز غیراستاندارد و ممنوع میباشد.

شیرهاییکه مورد استفاده نمیشوند باید بوسیله در پوش مسدود گردند.

برای هر وسیله گازسوز مانند بخاری و آبگرمکن به یک دودکش مستقل با کلاهک نیاز دارد.

محل اتصال وسیله گازسوز با دودکش را هر چند گاه بازدید نمائید و از اتصال محکم آن مطمئن شوید.

محل عبور دودکش و یا وسیله گازسوز از شیشه های پنجره نباید مستقیماً با شیشه در تماس باشند، امکان شکستن شیشه بر اثر حرارت دودکش و یا عوامل دیگر ممکن است باعث حادثه ناگواری گردد.

فاصله عبور دودکش از پنجره باید حداقل یک متر باشد تا گاز خروجی دوباره بداخل اطاق راه نیابد.

کلاهک دودکش بخاری را هر چند گاه یکبار بازدید کنید که در جای خود باشد در صورت جابجا شدن آنرا بجای خود بگذارید. نبودن کلاهک دودکش باعث ریختن اجسام خارجی، برف و غیره ممکن است باعث مسدود شدن دودکش و جلوگیری از خروج محصولات احتراق شده در نتیجه به ناقص سوختن وسیله گازسوز موجب ایجاد گازهای مسموم کننده میگردد. گرفتگی دودکش منجر به سوخت ناقص بخاری و ایجاد گازهای خطرناک و سمی و در نتیجه گاززدگی و خفگی خواهد شد.

معایب و نواقص وسیله گاز سوز و دیگر اتصالات آنرا هر قدر هم کوچک و ناچیز باشد سرسری نگیرید و فوراً با تعمیرکار مجرب خود، در جهت رفع نقص اقدام کنید. نصب آبگرمکن گازی در جاییکه هوا جریان ندارد و بسته بوده و به دودکش مجهز نمیشود خطرناک و ممنوع است.

از جابجایی وسایل گازسوز با لوله های ثابت خودداری کنید، در صورت نیاز برای کوتاه و یا بلند کردن آن با تعمیرکاران مجاز مشورت کنید.

اتصالات وسایل گازسوز را پس از هر تعمیر و یا جابجائی امتحان کنید و مطمئن شوید که این اتصالات آب بندی و غیر قابل نشت میباشد.

اشتباه نکنید، نشت گاز را هیچگاه با شعله کبریت و یا فندک و یا هر شعله دیگری آزمایش نکنید این کار بسیار خطرناک است، کف صابون و یا از مایعات ظرفشوئی برای آزمایش نشتی گاز استفاده کنید.

برای پیدا کردن نشتی گاز مقداری از صابون و یا مایع ظرفشوئی را در ظرفی حل کنید و با اسفنج و یا پارچه مناسب محل های مشکوک را از مایع فوق بمالید، در صورت نشتی گاز حباب هوا را مشاهده خواهید نمود.

وسائل گازسوز و اتصالات آن هر قدر تمیز و مرتب باشد، بازدهی بهتر و شعله آبی سالمی خواهد داشت.

اگر وسیله گاز سوز شما بدون پیلوت است، ابتدا کبریت را روشن کنید و سپس وسیله گاز سوز را باز کنید، هیچگاه اول شیر گاز را روشن نکنید، ممکن است تا روشن شدن کبریت گاز در محوطه پخش و باعث انفجار و آتش سوزی شود.

در صورت ترک منزل برای مدت طولانی و مسافرت حتماً شیر گاز ورودی منزل را ببندید. هیچگاه غذا و یا هر مواد دیگری را روی اجاق گاز نگذارید و منزل را ترک کنید، امکان دارد در بیرون از منزل برای شما مسئله ای پیش آید که امکان بازگشت نداشته باشید و یا اینکه درب منزل بر روی شما قفل شود و کلید در اختیار نداشته باشید، آنگاه غذا و یا آب روی اجاق گاز سر رفته و باعث خاموش شدن شعله و نشت گاز گردد، این از خطرات عمده ایست که باید به آن توجه کنید.

دیگ، کتری و یا قوری را روی اجاق گاز رها نکنید و بدنبال کارهای دیگر از جمله تلفن به دوستان، آشنایان و یا کارهای دیگری که ممکن است باعث فراموشی شود.

اجاق گاز، بخاری و یا هر وسیله دیگر گاز سوز را در کوران باد و نزدیک درب و پنجره و وزش باد قرار ندهید، امکان دارد جریان باد شعله را خاموش کند و باعث نشت گاز گردد، اینگونه حوادث نتایج بسیار خطرناکی را به بار آورده اند.

لباسهای شسته شده و بر را نزدیک بخاری و شعله گاز قرار ندهید، همچنین بخاری را از نزدیک پرده، ظروف پلاستیکی، رختخواب و یا سایر مواد قابل اشتعال نگذارید این وسایل ممکن است با شعله حادثه بزرگی را سبب شوند.

اتصال دو سر شیلنگ به گاز و وسیله گاز سوز باید با بست فلزی محکم شوند، استفاده از نخ و یا سیم و وسایل دیگر باعث سست شدن و رها گردیدن سرشیلنگ و نشت گاز میگردد، توصیه میشود این موضوع را جدی تلقی کنید.

شیلنگ ها معمولی و یا شیلنگ های آب و غیره برای گاز مناسب و مقاوم نیستند، از شیلنگهای مخصوص گاز و مقاوم در برابر حرارت استفاده کنید، فراموش نکنید هرچه طول شیلنگ گاز بلند تر باشد، خطر بیشتری در کمین شما میباشد، حداقل طول شیلنگ اجاق گاز ۱/۵۰ متر میباشد و باید آنرا طوری با بست محکم نمود که اولاً سست نشود و ثانیاً در برابر شعله و حرارت نباشد.

شیلنگ های گاز را بطور مستمر چک کنید و از ضربدیدگی، ترکیدگی، خوردگی، پارگی و یا سست بودن آن آگاه شوید.

رفتار و حرکات کودکانه بچه ها با وسائل گاز سوز ممکن است، حوادث ناگواری را بیار آورد، آنان را مد نظر داشته باشید.

به اطرافیان و کسانی که با شما زندگی میکنند نحوه استفاده صحیح از گاز و وسائل گاز سوز را یاد دهید و خطرات آنرا نیز یادآور شوید.

پس از پایان فصل زمستان و برچیدن بخاری گازی حتماً شیر انتهای آنرا مسدود کنید.

قرار دادن وسائل سنگین از جمله دیگ های بزرگ و یا زدن ضربه روی وسائل گاز سوز امکان سست شدن پیچ و مهره ها ونشت گاز گردد، توجه به نتکات ایمنی سلامتی شما و خانواده تان را تضمین میکند.

در صورت استشمام بوی گاز چه کنید؟

فوراً شیر گاز را ببندید.

درب و پنجره ها را باز کنید.

افراد خانواده را باخبر نموده و از محل نشت گاز دور سازید.

با تکان دادن حوله و یا بادبزن هوای آلوده به گاز را دور و تخلیه کنید.

از زدن کبریت، فندک، قطع و وصل کلیدهای برق و روشنایی خودداری کنید، بهیچوجه از وسائلی که جرقه زا هستند استفاده نکنید. چنانچه فیوز برق منزل دور از نشت گاز باشد میتوانید فیوز را بردارید و قطع کنید.

چنانچه در محل منزل شما گاز نشت نمود به کلید برق دست نزنید و از چراغ قوه استفاده کنید.

در صورت بروز هر نوع آتش سوزی در ساختمان و با وجود گاز در لوله احتمالاً باعث تشدید و توسعه آتش سوزی میگردد در این حال بایستی سریعاً شیر اصلی ورود گاز به ساختمان را که بعد از کنتور میباشد را ببندید تا جریان گاز بداخل ساختمان قطع گردد.

جهت پیشگیری از وقوع حوادث مربوط به آبگرمکن ها باید نکات ایمنی زیر را در نظر گرفته و رعایت نمائیم:

هنگام خرید آبگرمکن از نوع استاندارد و مرغوب خریداری گردد.

آبگرمکن توسط افراد متخصص و وارد نصب شود.

کلیه نکات ایمنی که در دفترچه های راهنمای استفاده از دستگاه قید شده است مورد مطالعه و دقت قرار گیرد.

اجزاء اصلی بدنه و متعلقات آبگرمکن بطور مستمر از نظر سلامت ظاهری مورد بازدهی قرار گرفته و عملکرد صحیح شیر اطمینان (سوپاپ) ترموستات کاربراتور، لوله کشی سوخت دستگاه از لحاظ نشت سوخت (گاز یا نفت) و یا سیم برق از نظر آسیب دیدگی مورد توجه و بازبینی قرار گیرد. (حداقل سالی یکبار توسط افراد متخصص بازبینی و سرویس گردد). ماهیانه یکبار با بلند کردن دستگیره کلنگی شیر اطمینان از عبور و جریان آب آن مطمئن شوید.

دقت شود هنگام نقاشی ساختمان شیر اطمینان آبگرمکن با رنگ پوشیده نشود. خشک شدن رنگ بر روی شیر عملکرد آنرا دچار اختلال مینماید.

دقت شود در نزدیکی محل نصب و استقرار آبگرمکن و دودکش آن مواد قابل اشتعال از قبیل کارتن، پلاستیک، پرده و نظایر آن قرار نگیرد. زیرا در صورت بروز آتش سوزی و سرایت حرارت آبگرمکن به خارج از محفظه آتش به گسترش سریع دامنه حریق کمک خواهد کرد. در آبگرمکن های گازی علاوه بر خطر ناشی از انفجار منبع آب، خطر نشت و انفجار گاز و آتش سوزی ناشی از نشت گاز را نیز باید مورد توجه قرار داد بهمین منظور بایستی سیستم لوله کشی گاز دستگاه مرتباً مورد آزمایش نشت قرار گیرد.

لوله ها و اتصالات سیستم گاز رسانی از نوع استاندارد و مرغوب انتخاب و توسط افراد متخصص و آشنا به اصول ایمنی نصب یا تعویض گردد.

از دستکاری کردن و وارد آوردن ضربه به رگلاتور و کاربراتور و لوله ها و ژینگلور گاز جلوگیری شود.

در آبگرمکن های نفت سوز توجه به خطرات نشت و جاری شدن سوخت در زیر و اطراف آبگرمکن و همچنین وارد شدن بیش از حد نفت در کوره و اشتعال شدید آن بسیار قابل اهمیت است. روشن کردن آبگرمکن در حالتی که نفت زیادی وارد کوره آن شده است با حرارت و سر و صدای زیاد توأم خواهد بود. در این حالت بهتر است با قطع سریع جریان

ورودی نفت به کوره مواد قابل اشتعال را از کنار آبگرمکن دور نمود و با خونسردی و مراقبت منتظر سوختن نفت کوره بمانیم.

یکی از بزرگترین خطرات آبگرمکن های نفتی و گازی ایجاد مسمومیت و تولید گازهای سمی ناشی از سوختن ناقص سوخت مصرفی دستگاه میباشد که در این صورت انتشار این گازها بداخل محل سکونت یا زندگی افراد موجب مسمومیت و تولید گازهای سمی ناشی از سوختن ناقص سوخت مصرفی دستگاه میباشد که در این صورت انتشار این گازها بداخل محل سکونت یا زندگی افراد موجب مسمومیت شدید ساکنین میشود.

یکی از نشانه های سوختن ناقص نفت یا گاز احساس سوزش احساس سوزش در چشم و استنشام بوی تند گازهای سمی میباشد در این حالت باید در و پنجره محل را باز گذاشت، آبگرمکن را خاموش کرده و از محل خارج شد. نصب این آبگرمکن ها در داخل حمام نیز تولید گازهای سمی منواکسید کربن و مسمومیت شدید مینماید.

یکی از راههای پیشگیری از مسمومیت با گاز ناشی از سوختن ناقص آبگرمکن دقت در نصب دودکش آن و جلوگیری از وزود گاز به فضای محل نصب آن میباشد.

در صورت عمل کردن شیر اطمینان دستگاه و خروج آب از آن که نشانه بالا بودن درجه حرارت آب مخزن است آبگرمکن را خاموش و شیرهای خروجی آب گرم را باز کنید تا با جایگزین شدن آب سرد در مخزن حرارت دستگاه کاهش یابد.

با توجه به کلیه نکات ایمنی در صورتی که شاهد شعله ور شدن و آتش سوزی آبگرمکن بودید با خونسردی تمام جریان سوخت دستگاه را قطع نموده و کلیه مواد قابل اشتعال را از نزدیکی آتش دور کنید و با درخواست کمک از اطرافیان به آتش نشانی اطلاع دهید.